

Nederlandse Sociologische Vereniging

Jaarverslag 2020 van de Nederlandse Sociologische Vereniging

Secretaris

Dr. Rie Bosman

Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep Sociologie

Grote Rozenstraat 31, 9712 TG Groningen, m.h.bosman@rug.nl

Het secretariaat is ondergebracht bij KBA (Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt) in Nijmegen. De ondersteuning werd verzorgd door Anette Lodestijn, Sandy Hermsen en Kim Romijnders. De website wordt beheerd door Tim Reeskens.

Bestuurssamenstelling

In 2020 verwelkomde het NSV bestuur Bowen Paulle (UvA) als opvolger van Kobe De Keere. Openstaand is een uitnodiging aan de Vereniging voor Beleidsonderzoek (VBO), teneinde ook een vertegenwoordiger van de (commerciële) onderzoeksbureaus in Nederland in het NSV-bestuur op te nemen. Maarten Wolbers verliet het NSV-bestuur, na drie termijnen als bestuurslid en penningmeester. Ellen Verbakel, reeds bestuurslid namens de RU, volgde hem op als penningmeester.

Op 31 december 2020 werd het bestuur gevormd door prof. dr. Godfried Engbersen (voorzitter, EUR), dr. Rie Bosman (secretaris, RUG), dr. Peteke Feijten (SCP), dr. Liesbet Heyse (RUG), dr. Hilje van der Horst (WUR), dr. Mariska van der Horst (VU), dr. Eva Jaspers (UU), dr. Willem de Koster (EUR), dr. Tim Reeskens (TiU), Thomas Klijnstra, MSc (NVLM), dr. Bowen Paulle (UvA) en prof. dr. Ellen Verbakel (penningmeester, RU). Het bestuur kwam in 2020 zes keer bijeen, te beginnen met de jaarlijkse Strategievergadering op 11 januari en gevolgd door een bijeenkomst met de onderwijsdirecteuren Sociologie op 4 februari. Na annulering van de bestuursvergadering van 15 maart wegens de eerste lockdown vonden alle vergaderingen in 2020 online plaats.

Ledenaantal

De NSV had op 1 januari 2020 365 leden en op 1 januari 2021 354 leden. Er hebben 17 leden opgezegd en er zijn 6 personen lid geworden, netto 11 leden minder. Het kan zijn dat de corona-omstandigheden hieraan hebben bijgedragen. Maar dat wordt tegengesproken door de netto aanwas van mei 2021: 2 opzeggingen, 12 leden erbij.

De NSV streeft er vooral naar jongere collega's in de afdelingen te interesseren voor het lidmaatschap. Afgestudeerden aan een van de zeven sociologie-afdelingen in Nederland krijgen het lidmaatschap gedurende 1 jaar gratis aangeboden. Helaas zijn vanwege de corona-maatregelen vanaf maart 2020 alle bijeenkomsten geannuleerd, en waren ook de mogelijkheden tot actieve ledenwerving gering. Wel heeft het NSV-bestuur in 2020 drie keer een Nieuwsbrief rondgestuurd, teneinde de leden op de hoogte te houden van de verschillende ontwikkelingen en (online) activiteiten. Het bestuur is voornemens deze Nieuwsbrief te continueren, ook als fysieke bijeenkomsten weer mogelijk zijn.

Financiën

In 2020 bedroegen de baten 51.192 euro en de lasten 50.793 euro, met een positief resultaat van 399 euro. Zowel inkomsten als uitgaven waren dit jaar lager dan het jaar ervoor, omdat vanwege COVID-19 de Dag van de Sociologie en bijeenkomsten van de NSV Leergang geen doorgang konden vinden. Ook het resultaat lag daardoor lager, maar ondanks de afwezigheid van activiteiten waren inkomsten en uitgaven in balans.

De contributie is in 2020 niet verhoogd. Alle leden van de NSV ontvangen het Sociologie Magazine en hebben korting bij de activiteiten die worden ondernomen door de NSV. De abonnementsregeling waarbij NSV-leden een introductiekorting krijgen, en tijdschriften een klein bedrag per NSV-lid onder de abonnees ontvangen, was in 2020 voor het laatst van kracht. In plaats daarvan is er een open access fonds ingesteld (zie onder). De tijdschriftredacties zijn daarvan op de hoogte gebracht

Activiteiten van de NSV in 2020

Sociologie Magazine, Socialevraagstukken.nl, en Nederlandse tijdschriften

Het NSV-bestuur heeft regelmatig contact met de redactie van *Sociologie Magazine*, o.a. over het honderdjarig bestaan van de discipline in 2020. *Sociologie Magazine* heeft bij het afroepen van de eerste lockdown een bescheiden 'corona-steun' ontvangen.

De publiekswaarde www.socialevraagstukken.nl is met 100.000 bezoekers per maand een belangrijk platform voor de sociologie in brede zin, waaronder de NSV en de afdelingen Sociologie. Het biedt en ontsluit actuele sociologische kennis en inzichten voor v.o.-scholen, beleidsmakers, professionals en het brede publiek.

Socialevraagstukken.nl heeft in 2020 haar activiteiten soepel voortgezet en bijna 80 'sociologische publicaties' gepubliceerd; daartoe behoorden ook veel corona-gerelateerde artikelen. Het 'sociologenpanel' werd in een nieuw format voortgezet met kleinschalige groepsinterviews met leden van het panel, o.a. in een corona-editie. Verder werden interviews geplaatst met de NSV-scriptieprijswinnaars en werd de reeks 'Nakijken', sociologische reflecties van Thijs Bol op de hitserie *Klassen*, zelf een hit op de publiekswaarde.

Het tijdschrift *Sociologie* is in 2020 met het Vlaamse *Sociologos* opgegaan in het nieuwe *Tijdschrift Sociologie*, dat geheel open access is en in juni 2020 werd gelanceerd. Het NSV bestuur steunt het open access beleid actief en heeft een fonds opgericht waaruit Nederlandse tijdschriften van sociologische signatuur die open access worden een premie kunnen ontvangen van maximaal 1000 euro. Zoals bekend wordt de oorspronkelijke kortingsregeling vervangen door dit open access-fonds.

Het NSV-bestuur houdt voortdurend contact met vertegenwoordigers van de redacties van *Nederlandse tijdschriften*, die zoals bekend niet alleen kampen met een afnemend aantal lezers, maar ook met een gebrek aan kopij. Helaas kon de jaarlijkse ontmoeting met tijdschriftredacties in 2020 niet plaatsvinden, wel is er regelmatig digitaal contact.

In 2020 heeft het NSV bestuur een *NSV Nieuwsbrief* in het leven geroepen, in de eerste plaats om de Algemene Leden Vergadering digitaal te ondersteunen, maar ten tweede om de leden op de hoogte te houden van onze activiteiten, ook als we fysiek weinig zichtbaar kunnen zijn. De Nieuwsbrief is in 2020 drie keer verzonden en wordt in 2021 voortgezet.

Dag van de Sociologie

De Dag van de Sociologie 2020 die op 28 mei zou plaatsvinden in Leuven, België moest helaas reeds in maart geannuleerd worden vanwege de corona-maatregelen. De Dag van de Sociologie 2021 vindt conform de oorspronkelijke planning in Utrecht plaats en wordt geheel online georganiseerd. In 2022 is Groningen aan de beurt. In 2023 zal de Dag weer in Vlaanderen worden georganiseerd, en wel in Gent.

Nacht van de Sociologie

Op 4 maart 2020 vond voor het eerst de landelijke *Nacht van de Sociologie* plaats in Rotterdam (niet te verwarren met de reeds langer bestaande Groningse Nacht van de Sociologie).

Prijzen

Jorien van Treack (Universiteit Utrecht) is de winnaar van de NSV masterthesisprijs 2020 met haar thesis *Aan motivatie geen gebrek. Een kwalitatieve studie over de weg naar arbeidsparticipatie van Eritrese en Syrische vrouwen*. “Deze thesis getuigt op alle terreinen van uitmuntend sociologisch vakmanschap. Het onderzoek richt zich op de kansen en belemmeringen van integratie van Syrische en Eritrese vrouwen op de arbeidsmarkt. Het is erg prettig geschreven, goed gestructureerd en heeft een belangrijke maatschappelijke meerwaarde,” aldus een selectie uit het juryrapport. De jury werd gevormd door Jasper Muis (Vrije Universiteit Amsterdam, voorzitter), Sara Geven (Universiteit van Amsterdam), Gijs Huitsing (Rijksuniversiteit Groningen), Lieselotte Blommaert (Radboud Universiteit Nijmegen), Jennifer Holland (Erasmus Universiteit Rotterdam), Katya Ivanova (Tilburg University) en Luuk Mandemakers (Universiteit Utrecht).

De tweejaarlijkse NSV research-masterthesisprijs 2020 is gewonnen door **Erwin Gielens** (Tilburg University), met de thesis getiteld *Who Revived the Basic Income Debate? Investigating the Role of Social Media in the Political Agenda-Setting Process*. “De juryleden zijn van oordeel dat de thesis van Gielens de meeste potentie heeft om wetenschappelijke en maatschappelijke impact te genereren,” zo lezen we in het juryrapport. De jury werd gevormd door Jochem Tolsma (Radboud Universiteit Nijmegen, voorzitter), Marci Cottingham (Universiteit van Amsterdam), Michael Mäs (Rijksuniversiteit Groningen), Josje ten Kate (Erasmus Universiteit Rotterdam), Ioana Pop (Tilburg University) en Werner Raub (Universiteit Utrecht)

Door de corona-pandemie werd de Dag van de Sociologie 2020 geannuleerd. Hierdoor konden de prijzen ditmaal niet uitgereikt worden op de Dag van de Sociologie zelf, maar is hier online aandacht aan besteed. De prijs zelf bestaat uit een geldbedrag, een NSV Jaarverslag 2020

certificaat en een juryrapport. Naast aandacht op de website van de NSV zijn beide winnaars bovendien geïnterviewd door Socialevraagstukken.nl, en kregen ze bloemen thuisgestuurd.

De NSV dissertatie-prijs is tweejaarlijks en wordt in 2021 weer uitgereikt, net als de NSV artikelprijs. Voor de NSV-VBO Beleidsprijs en de Publieksprijs (die georganiseerd wordt in samenwerking met Socialevraagstukken.nl) is besloten deze vanwege de pandemie door te schuiven naar 2022.

De NSV als beroepsvereniging

In maart 2018 verwierf de NSV een bijdrage uit het PAOS fonds voor de ontwikkeling van een Academische Leergang Sociologie. De titel van de leergang luidt: ‘Sociologie voor de Beleidspraktijk, Academische Leergang voor Professionals van de Nederlandse Sociologische Vereniging’, en de eerste twee bijeenkomsten vonden plaats in september en november 2019. Helaas moesten de voor 2020 geplande bijeenkomsten vanwege de corona-maatregelen allebei worden geannuleerd: eerst in het voorjaar en daarna opnieuw in het najaar. Hopelijk kunnen de derde en vierde bijeenkomst over ‘Eenzaamheid’ (georganiseerd door de Vrije Universiteit) en ‘Waarden en Normen in Nederland’ (georganiseerd door Tilburg University) in het najaar van 2021 daadwerkelijk plaatsvinden.

Nederlandse Vereniging voor Leraren Maatschappijleer/-wetenschappen

De NSV beschouwt de schoolvakken maatschappijleer en maatschappijwetenschappen als v.o.-pendant van de wetenschappelijke discipline. In nauw contact met de vertegenwoordiger van de NVLM in het NSV-bestuur worden de mogelijkheden verkend om tot een nieuw digitaal platform maatschappijwetenschappen te komen. Het doel van het platform is om docenten maatschappijwetenschappen meer handvatten te geven voor hun onderwijspraktijk. We onderzoeken in hoeverre de NSV een bijdrage kan leveren aan het platform, bijvoorbeeld in de vorm van lezingen, (kennis)clips, artikelen en het eventueel kritisch meelesen en meedenken over bestaand materiaal.

Actualiteitencollege

Op donderdag 12 november 2020 vond het jaarlijkse Actualiteitencollege plaats. Ditmaal online – tegen wil en dank een primeur. Om drie uur hadden een kleine 40 deelnemers zich aangesloten en opende SCP-directeur Kim Putters de bijeenkomst. De kern van de middag werd gevormd door drie korte lezingen van sociaal-wetenschappers op het terrein van duurzaamheid. Christine Carabain (SCP) trapt af met een presentatie waarin centraal stond hoe klimaatverandering door burgers beleefd wordt en hoe zij hun eigen rol zien in de aanpak ervan. Daarbij stelde zij dat de sociologische inzichten rondom collectieve-actie problemen heel behulpzaam zijn om te ontdekken waarom duurzaam gedrag zo moeilijk te sturen en aan te wakkeren is. Vervolgens nam Frank de Feijter, promovendus aan de Wageningen Universiteit, het woord. Hij toonde een interessante vergelijking tussen energie-verduurzamende projecten in appartementencomplexen in Amsterdam, Mianyang (een stad in het Chinese landelijke gebied) en Beijing. Hij vond veel verschillende manieren waarop bewoners betrokken worden bij de woningverduurzaming, en ook faal- en succesfactoren die te maken hebben met bijv. persoonlijke motivatie en institutionele context. Als derde sprak Pieter Leroy, emeritus hoogleraar Milieukunde aan de Radboud Universiteit. Hij pleitte voor een bredere blik op duurzaamheid – dus niet alleen ecologisch maar ook sociaal en

economisch. Hij maakte duidelijk dat duurzaamheid voor zwakkere sociaal-economische groepen een heel andere betekenis heeft dan voor ‘de groene elite’ en dat daar bij duurzaamheidsinitiatieven veel meer rekening mee gehouden moet worden. De distributionele rechtvaardigheid dreigt anders steeds meer in het gedrang te komen. Vervolgens werd de groep in drie discussiegroepjes opgedeeld. Stellingen zoals “De discussie over ‘transities’ mist mode de inbreng van sociologen over lange-termijn sociale verandering” en “De ambtenaar zit de duurzame burger in de weg” zorgden voor levendige discussie. Het debat werden plenair nog even voortgezet en daarna sloot Kim Putters de bijeenkomst met een enthousiast slotwoord af.

Bijeenkomst met Onderwijsdirecteuren Sociologie

Op 4 februari organiseerde het NSV-bestuur een ontmoeting met de onderwijsdirecteuren van de zeven Sociologie-afdelingen in Nederland. Een belangrijk onderwerp was de werving van sociologie-studenten: hoe kunnen we de handen ineenslaan om meer studenten te werven, inplaats van met elkaar te concurreren om steeds minder studenten. Contacten met de lerarenopleidingen maatschappijleer en maatschappijwetenschappen kunnen een vruchtbare ingang zijn om Sociologie beter onder de aandacht te brengen door bijvoorbeeld gezamenlijk lesmateriaal te ontwikkelen. Ook het initiatief van een nieuw leerboek Maatschappijwetenschappen biedt aanknopingspunten. Gerichtte informatieverstrekking aan schooldecanen is een derde manier om betere informatie over Sociologie te verspreiden. En tenslotte kunnen we de (impliciete) informatie op websites voor studiekeuze inspecteren en trachten te verbeteren. Het overleg met de onderwijsdirecteuren werd gedwarsboomd door de corona-maatregelen, maar zal in het najaar van 2021 worden voortgezet.

Tijdschriftenregeling

De kortingsregeling voor tijdschriften was in 2020 voor het laatst van kracht. Deze biedt aan NSV-leden korting op de abonnementsprijs van de tijdschriften *Mens & Maatschappij*, *Beleid & Maatschappij*, *Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken* en *Religie & Samenleving*. Per 1 januari 2021 wordt de kortingsregeling opgeheven en vervangen door de stimuleringspremie voor open acces tijdschriften die in 2020 van kracht werd. Het nieuwe Tijdschrift Sociologie deed in 2020 een beroep op de open access premie.

Lidmaatschappen internationale verenigingen

De NSV is lid van de International Sociological Association (ISA) en van de European Sociological Association (ESA).

Tot slot

Het jaar 2020 werd in de volle breedte gedomineerd door de corona-pandemie en de bijbehorende beperkende maatregelen. Collega’s in alle sectoren en domeinen, binnen en buiten academia, moesten hun werk onder dikwijls moeilijke omstandigheden voortzetten. Dat gold ook voor de activiteiten van de NSV: veel bijeenkomsten moesten worden geannuleerd, uitgesteld, of in zeer aangepast vorm worden uitgevoerd. Desalniettemin is er veel werk verzet, ook in het eerste half jaar van 2021. We kunnen alleen maar hopen dat we in 2022 weer enigszins ‘normaal’ ons werk kunnen doen en op feestelijke wijze het honderdjarig bestaan van onze discipline kunnen vieren.

Het NSV-bestuur heeft de sociologische tijdschriften Mens en Maatschappij (sinds 1925!) en Tijdschrift Sociologie, evenals Sociologie Magazine en Socialevraagstukken.nl uitgenodigd aandacht te schenken aan het thema '100 jaar Sociologie in Nederland'. Alle redacties hebben positief op deze uitnodiging gereageerd.